

Trawsnewid Gwasanaethau Cymunedol

Asesiad o Anghenion Ardal Leol 2021-22

GORLLEWIN CONWY

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Betsi Cadwaladr
University Health Board

CONWY
CYNGOR BWRDEISTREF SIROL
COUNTY BOROUGH COUNCIL

CYDWEITHREDFA GWELLA GWASANAETHAU
GOFAL A LLESANT **GOGLEDD CYMRU**
**NORTH WALES SOCIAL CARE AND WELL-BEING
SERVICES IMPROVEMENT COLLABORATIVE**

CYNNWYS

RHAGARWEINIAD	3	IECHYD MEDDWL POBL YNG NGORLLEWIN CONWY	16-17
CONWY FEL PENTREF O 100 O BOBL		BYW GYDA CHYFLWR TYMOR HIR YNG NGORLLEWIN CONWY	18-19
EIN POBLOGAETH.....	4-7	YMGYSYLLTIAD POBL GYDA GWASANAETHAU IECHYD A GOFAL YNG NGORLLEWIN CONWY	20-21
YN EIN PENTREF	8-9	PROFIADAU POBL O WASANAETHAU IECHYD A GOFAL YNG NGORLLEWIN CONWY	22-23
YNGHYLCH GORLLEWIN CONWY	10-11	PROFFILIAU'R ARDAL LEOL: RHESTR O'R FFYNONELLAU DATA.....	24-27
BYWYD YNG NGORLLEWIN CONWY ...	12-13		
IECHYD CORFFOROL POBL YNG NGORLLEWIN CONWY	14		
Y SBOTOLAU AR ORLLEWIN CONWY	15		

RHAGARWEINIAD

Mae Proffiliau Ardal Leol wedi cael eu datblygu fel rhan o Raglen Trawsnewid Gwasanaethau Cymunedol y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol, gyda’r bwriad o gefnogi datblygiad cynllunio strategol yn seiliedig ar leoedd a chomisiynu ar gyfer iechyd a gofal ar draws y rhanbarth.

Mae Proffil wedi cael ei ddatblygu ar gyfer pob un o’r **14 ardal iechyd a gofal cymdeithasol leol integredig** yng Ngogledd Cymru. Diffinnir ardal leol fe

▯▯
Ardal ddaearyddol, sy’n dod ynghyd â holl wasanaethau lleol sy’n rhan o ddarparu gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol ar gyfer yr ardal. Mae ardal leol yn gwasanaethu poblogaeth o rhwng 25 a 100,000 o bobl.▯▯

Mae ein hardaloedd lleol yn seiliedig yn bennaf ar ffiniau clwstwr meddyg teulu.

Mae Proffiliau Ardal Leol yn dod a data a mewnwelediad ynghyd gan asiantaethau gwahanol er mwyn adeiladu darlun cyflawn o anghenion a chryfderau cymunedau gwahanol ar lefel leol, ronynnol. Mae’r mewnwelediad hyn yn cael ei ddefnyddio i siapio blaenoriaethau ar gyfer y lleoliad ac yn mynegi uchelgais cytunedig, cyfun i iechyd a gofal pobl leol a’r gwasanaethau maent yn eu derbyn.

Bydd y data hefyd yn cael ei ddefnyddio yn barhaus er mwyn addasu blaenoriaethau a galluogi partneriaid i ddwyn ei gilydd i gyfrif ar gyfer darparu eu huchelgeisiau.

Mae’r Proffiliau Ardal Leol a ddatblygwyd gan y Rhaglen Drawsnewid Gwasanaethau Cymunedol yn waith sy’n dal i gael ei ddatblygu, a bydd yn parhau i addasu a thyfu wrth i’r ystod a math o wybodaeth sydd ar gael ar ôl troed lleol, gronynnol, gynyddu. Er hynny, maent yn cynrychioli cam sylweddol i wireddu ein huchelgais cyfunol i gynllunio a darparu gofal a chymorth mewn ymateb i anghenion ein cymunedau lleol.

CONWY

FEL PENTREF O 100 O BOBL

EIN POBLOGAETH

Yn ein pentref...

OEDRAN

16

person rhwng

0 ac 15

mlwydd oed

117,203

yw poblogaeth ein preswylwyr fel arfer yng **NGHONWY** yn 2019, yn ein pentref o 100, mae pob unigolyn yn cynrychioli 1,172 o bobl

65 mlwydd oed a hŷn

Gynyddu

20

MLYNEDD NESAF

Disgwylir i'r nifer o bobl dros 65 oed gynyddu dros yr 20 mlynedd nesaf

28

person

65 mlwydd oed a hŷn

17

65 mlwydd oed a hŷn

yn byw ar eu pen eu hunain

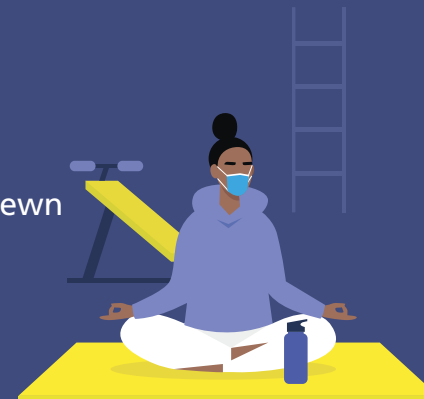

IECHYD A LLES

Iechyd da

81

Oedolyn mewn iechyd da

63

Oedolyn hŷn mewn iechyd da

10

Oedolyn ddim yn gallu rheoli o leiaf un gweithgaredd hunan-ofa

Defnyddio Gwasanaeth

6

Oedolyn yn derbyn gwasanaeth gan ofal cymdeithasol

5

O'r rheiny, mae ohonynt yn 65 oed

CONWY

FEL PENTREF O 100 O BOBL

EIN POBLOGAETH

Yn ein pentref...

IAITH

37

Yn siarad Cymraeg

Cymraeg

3

Person o grŵp lleiafrifoedd ethnig

ETHNIGRWDYDD

PENDERFYNFYDDION
EHANGACH IECHYD

Tlodi plant

O'r 100 o blant yn
ein pentref...

22

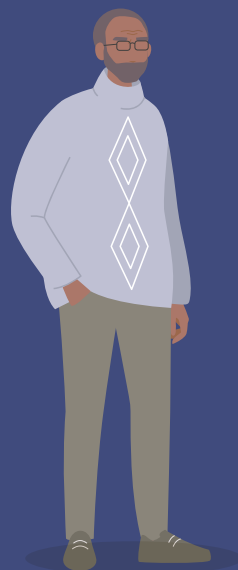
yn byw mewn tlodi

Ymdeimlad o gymuned

60

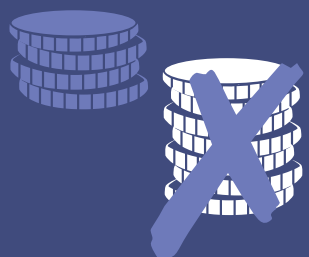
Oedolyn yn
teimlo'n rhan o'u
cymuned

Diweithdra

26

Oedolyn yn
ddi-waith

Unigrwydd

17

Oedolyn yn
teimlo'n unig

YMDDYGIAD FFORDD O FYW

Pwysau iach

43

Oedolyn o
bwysau iach

69

O blant o
bwysau iach

Gweithgarwch corfforol

28

Oedolyn yn
anweithgar
yn gorfforol

Maeth

28

Oedolyn yn bwyta
5 dogn o ffrwythau
a llysiau'r dydd

Ysmygu

25

Oedolyn
yn ysmygu

Alcohol

15

Yn yfed dros
y canllawiau
argymelledig

IECHYD MEDDWL AC ANABLEDD

Iechyd meddwl

2

Oedolyn
yn derbyn
cefnogaeth
gyda'u iechyd
meddwl

Anabledd dysgu

2

Person wedi cofrestru
anabledd dysgu

DWYRAIN CONWY

FEL PENTREF O 100 O BOBL

Yn ein pentref...

IECHYD A LLES

3

Person â
Ffibrilio Atrïaidd

1

Person ag
osteoporosis

8

Person â
diabetes

3

Person wedi
cael strôc

4

Person â Chlefyd
Coronaidd y Galon

1

Person ag
arthritis gwynegol

8

person dros
eu pwysau

1

Person ag
epilepsi

1

Person â
methiant y galon

3

person â chlefyd
rhwystrol cronig
yr ysgyfaint

0

Person yn
derbyn gofal
lliniarol

1

Person â
dementia

18

Person â phwysedd
gwaed uchel

7

person ag
asthma

4

Person â
chanser

1

Person wedi derbyn
cefnogaeth ar gyfer
eu hiechyd meddwl

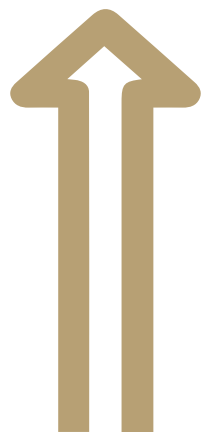

YNGHYLCH GORLLEWIN CONWY

O'r 117,203 o bobl sy'n byw yng Nghonwy, mae tua 64,000 o bobl yn byw yn ardal leol **GORLLEWIN CONWY**. Mae mwyafrif poblogaeth Gorllewin Conwy yn byw ar y llain arfordirol ddinesig, sy'n ymestyn o Landudno i Gonwy a Llanfairfechan. Mae ardal ddeheuol yr ardal leol yn wledig iawn, ac yn cynnwys cymunedau anghysbell, ac wedi'u harunigo o bosib.

Y bobl...

Mae disgwyl i % poblogaeth Gogledd Cymru gynyddu i 6.7% rhwng 2011 a 2036. Bydd pob Awdurdod Lleol, gan gynnwys Conwy'n gweld cynnydd sylweddol yn y niferoedd o bobl dros 85 mlwydd oed

6.7%
Poblogaeth
Gogledd Cymru
Gynyddu
**NESAF 25
MLYNEDD**

Mae gan **GONWY** y gyfran uchaf o bobl dros 65 mlwydd oed.

32,732

Cynnydd bach

Mae disgwyl y bydd cynnydd bach mewn pobl rhwng 65 ac 84 oed rhwng 2011 a 2036.

15.80%
o'r boblogaeth yng
NGORLLEWIN CONWY
dros 0-15 mlwydd oed.

26.58%

o'r boblogaeth yng
NGORLLEWIN CONWY
dros 65 mlwydd oed.

1.67%
o **ORLLEWIN CONWY**
o gefndir lleiafrif ethnig

40.69%

o oedolion yng **NGORLLEWIN CONWY** yn siarad Cymraeg. Mae hyn uwchben cyfartaledd Cymru (18%) a chyfartaledd BIPBC (33%)

Cymraeg

1.3%

o oedolion yng
NGHONWY yn nodi
eu bod yn LHD

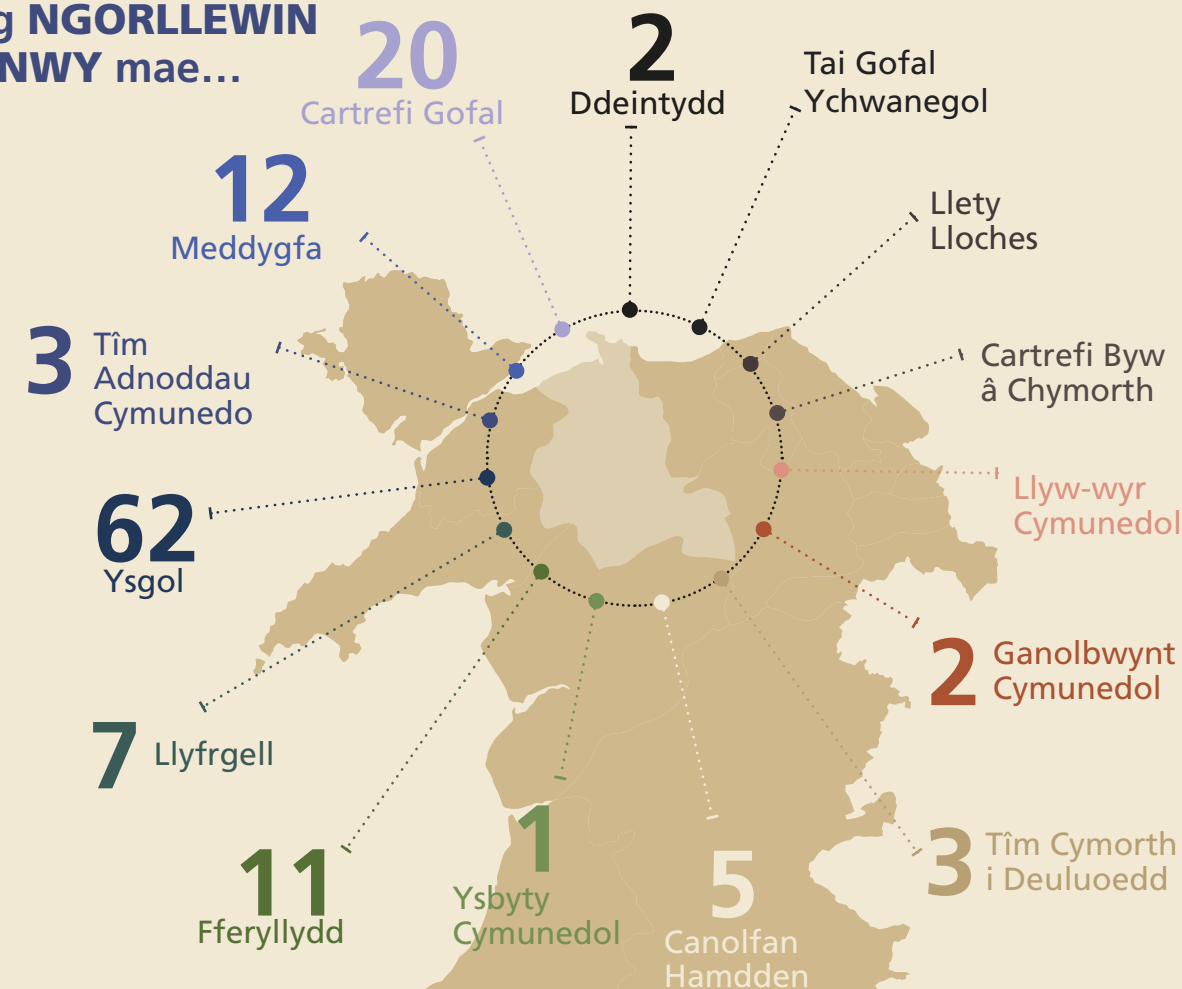
MAE GORLLEWIN CONWY YN CYNNWYS Y WARDIAU ETHOLIADOL CANLYNOL...

Betws-y-Coed; Caerhun;
Conwy; Eglwysbach; Llangernyw;
Tudno; Uwch Conwy; Capelulo;
Deganwy; Gogarth; Gower; Crwst;
Llansanffraid; Marl; Mostyn; Pandy;
Pant-yr-Arfon / Penmaenan; Trefriw

Ei asedau...

Mae ystod o asedau pwysig o fewn yr ardal leol sydd nid yn unig yn helpu darparu gofal iechyd a chymdeithasol, ond yn cefnogi iechyd a lles yr holl boblogaeth.

Yng **NGORLLEWIN CONWY** mae...

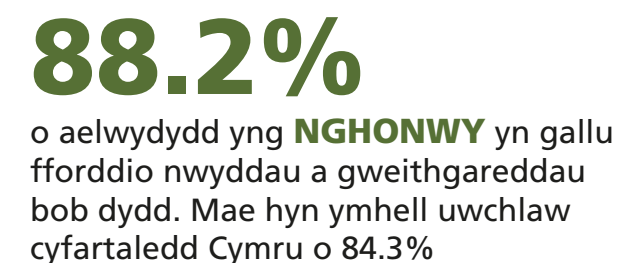
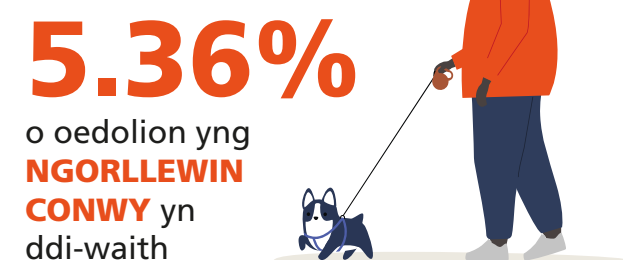
Mae'r asedau hyn yn helpu i ddod â phobl ynghyd a meithrin hunaniaeth gymunedol

BYWYD YNG NGORLLEWIN CONWY

Mae gan iechedd gyswilt hollbwysig gydag addysg; mae iechedd a lles yn gysylltiedig â phresenoldeb a chyrhaeddiad gwell, sydd yn ei dro yn arwain at gyfleoedd cyflogaeth gwell a dewisiadau gyrfa ehangach.

Erbyn 30, mae disgwyl i'r sawl â'r lefel uchaf o addysg fyw 4 blynedd yn hirach na'r sawl â lefelau isel o addysg. Addysg yw'r penderfynydd cymdeithasol mwyaf pwysig y gellir ei addasu o ran iechedd, ac mae'n hyrwyddol ac yn amddiffynnol, gall sbarduno dyfodol iachach, lliniaru pwysau cymdeithasol a darparu mynediad i gyfleoedd cyflogaeth a bywyd a allai ddiogelu unigolion o anfantais yn ddiweddarach mewn bywyd

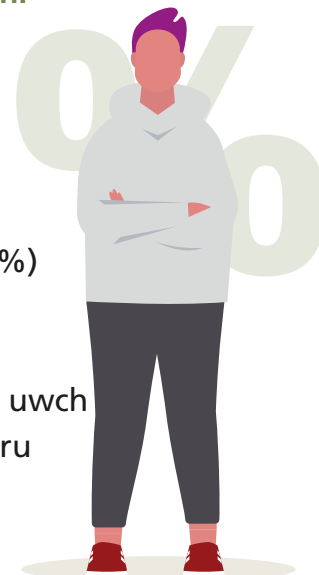
% y plant sydd mewn
teuluoedd di-waith sy'n
derbyn credyd treth yn
uwch yn Nhudno (26.9%)
a Mostyn (23.8%) na
chyfartaledd Cymru
(20.6%)

Mae gan **GONWY**
trydydd canran uchaf
o LSOA yn y LSOA
mwyaf amddifad yng
Nghymru (6%)

% yr oedolion sy'n derbyn
Credyd Cynhwysol yn:

- Tudno (20%)
- Gogarth (19.9%)
- Crwst (15.5%)
- Mostyn (16.7%)
- Pant-yr-Afon (15.7%)
- Trefriw (14.6%)

Ystadegol sylweddol uwch
na chyfartaledd Cymru
(12.7%)

Mae ansawdd cyffredinol
tai CONWY yn uchel

4.83%
o boblogaeth **GORLLEWIN CONWY**
yn byw heb Wres Canolog

11,880
Amcangyfrifir bod 11,880 o bobl yn byw
mewn tlodi tanwydd yng **NGHONWY**.
Gyda phobl dros 75 yn y grŵp uchaf

3.94%
o oedolion **NGHONWY** wedi profi
newyn oherwydd nid oedd ganddynt
ddigon o fwyd

10.55%
o oedolion yng **NGORLLEWIN CONWY**
yn cael hi'n anodd bwyta digon o fwyd

10.60%
o oedolion yng **NGORLLEWIN CONWY**
yn poeni am beidio cael digon o fwyd

ASESIADAU TAI

Mae % asesiadau tai sy'n rhydd o
beryglon categori un yng **NGHONWY**
(90.7%), sydd ystadegol sylweddol o
uwch na chyfartaledd Cymru (68.7%)

81%
o bobl yn cytuno mai bod gartref
a oedd yn hybu eu lles fwyaf.

Tra bo ansawdd tai yng **NGHONWY**
yn dda, mae gan y sir yr ail nifer
uchaf o aelwydydd sy'n anfwriadol
ddigartref, ag angen blaenoriaethol
fesul 10,000 o'r boblogaeth (26.2)

Mae % yr aelwydydd heb gar yn
y wardiau etholiadol canlynol
yn ystadegol sylweddol fwy na
chyfartaledd Cymru

- Tudno (38.1%)
- Gogarth (37.2%)
- Crwst (28.4%)
- Mostyn (40%)

Mae peidio cael mynediad i gar neu fan
yn effeithio ar argaeledd gwasanaethau
i'r sawl heb gludiant personol

Yng **NGORLLEWIN CONWY** mae
lefelau uwch o berchnogion preswyl a
lefelau isel o rentu cymdeithasol

Mae llai o aelwydydd pensiynwyr yn
unig yng **NGORLLEWIN CONWY** (15.89)
na chyfartaledd Bwrdeistref Conwy

19.43% o aelwydydd yng **NGORLLEWIN CONWY** heb gar neu fan. Mae hyn yn
llai na chyfartaledd Cymru (22.0%) ac
ychydig yn uwch na chyfartaledd BIPBC
(20.3%)

IECHYD CORFFOROL POBL YNG NGORLLEWIN CONWY

25% o boblogaeth **CONWY** yn Ysmygu - mae hyn yn ystadegol sylweddol uwch na chyfartaledd Cymru (17.4%) a'r uchaf yng Ngogledd Cymru

81.1% o oedolion o oedran gweithio mewn ieched da - yn uwch na chyfartaledd Cymru (76%) a chyfartaledd BIPBC (78.7%)

Pan mae'n dod i bobl dros 65 mlwydd oed yng **NGHONWY**, mae canran uwch o bobl mewn ieched da (63.3%) na chyfartaledd Cymru (56.1%)

Er bod y gyfradd ysmegu'n uchel, mae llai o bobl yng **NGHONWY** yn adrodd eu bod yn yfed mwy na'r canllawiau a argymhellir (15.3%) na chyfartaledd Cymru

Disgwyliad oes Merched **CONWY** yw 82.6 mlwydd oed, er disgwyliad oes iach yw 69.1 mlwydd oed. Mae merched yng **NGHONWY** yn treulio 83.6% o'u bywydau mewn ieched da

Disgwyliad oes Dynion **CONWY** yw 78.9 mlwydd oed, er disgwyliad oes iach yw 67.3 mlwydd oed.

Mae dynion yng **NGHONWY** yn treulio 85.3% o'u bywydau mewn ieched da

Mae'r canran o bobl ledled Gogledd Cymru sydd o bwysau iach yn lleihau - yng **NGHONWY** mae 57% o oedolion dros bwysau ac yn ordew

96% o blant **CONWY** yn adrodd eu bod mewn ieched da/da iawn

20% yn adrodd fod ganddynt salwch tymor hir, a;

6% yn adrodd fod ganddynt salwch cyfyngus tymor hir

Mae llai na 3 mewn 10 o oedolion yng Nghonwy yn bwyta 5 dogn o ffrwythau a llysiau'r dydd

Mae'r sawl sy'n cymryd brechlyn influenza yng **NGHONWY** yn gyson llai na chyfartaledd y Bwrdd Iechyd ar gyfer y 3 grŵp blaenoriaeth: 65 a hŷn (69.7%); Grwpiau Risg Clinigol (45.2%); ac ar 50.6%, roedd plant 2-3 mlwydd oed a gymrodd frechlyn influenza yn yng Nghonwy nac unrhyw Awdurdod Lleol arall yng Ngogledd Cymru

Y trydydd % uchaf o blant 4 a 5 mlwydd oed dros eu pwysau neu ordew yng Ngogledd Cymru (30.7%). Mae'r gyfradd hon yn uwch na chyfartaledd Cymru (26.4%) a BIPBC (30.3%).

Mae 1/3 (33.7%) o famau'n parhau i fwydo o'r fron ar 10 diwrnod

ORLLEWIN CONWY

Y SBOTOLAU AR ORLLEWIN CONWY

Mae'r niferoedd sy'n cymryd brechlyn yng **NGORLLEWIN CONWY** ymysg y lleiaf yng Ngogledd Cymru

O'i gymharu, mae pobl sy'n cymryd rhaglenni sgrinio yn NWYRAIN CONWY yn uchel:

- Mae pobl sy'n cymryd sgrinio'r coluddyn yn 57%, sy'n uwch na chyfartaledd Cymru (55.7%)
- Mae pobl sy'n cymryd sgrinio'r fron yn 74.7% ac yn uwch na'r nifer ar gyfer Cymru (55.7%)
- Mae pobl sy'n cymryd sgrinio serfigol yn 77.8%; ac yn uwch na'r nifer ar gyfer Cymru (76.1%)
- Nid yw bron i hanner oedolion **GORLLEWIN CONWY** yn bodloni'r canllawiau gweithgarwch corfforol (46.9%)
- 39.9% o oedolion yng **NGORLLEWIN CONWY** o bwysau iach
- Mae pobl ifanc 16 mlwydd oed sy'n cymryd hyblyn 3 mewn 1 yn parhau i fod yn isel yng **NGORLLEWIN CONWY** (88.5%)

- Mae llai na 1/4 o oedolion yn **NWYRAIN CONWY** yn bwyta 5 dogn o ffrwythau a llysiau bob dydd o leiaf
- 16.5% o bobl dros 16 oed yng **NGORLLEWIN CONWY** yn ysmegu. Mae hyn yn is na'r nifer sy'n cael ei amcangyfrif ar gyfer BIPBC (17.9%) a Chymru (19.2%)
- 19.8% o bobl 16+ yng **NGORLLEWIN CONWY** yn yfed dros y canllawiau a argymhellir - mae hyn un uwch na chyfartaledd BIPBC (19.4%) a Chymru (18.9%).
- 93.2% o blant yng **NGORLLEWIN CONWY** wedi cael pob brechlyn erbyn 4 mlwydd oed, mae hyn yn is na'r 95% sydd ei angen ar gyfer imiwnedd torfol.
- Mae'r sawl sydd wedi cael brechlyn MMR rhwng 5 ac 16 yng **NGORLLEWIN CONWY** yn parhau i fod yn is na 95% sef y targed. Dim ond dwy ardal leol arall yng Ngogledd Cymru cafodd niferoedd is.

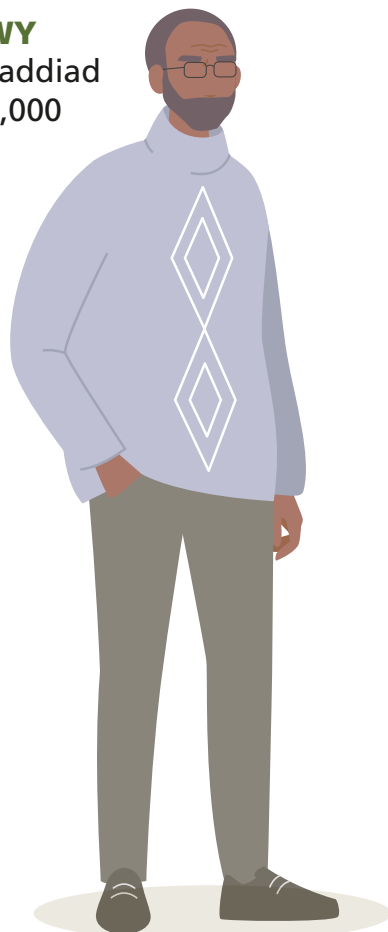
IECHYD MEDDWL POBL YNG NGORLLEWIN CONWY

Sgôr iechyd meddwl cyfartalog pobl CONWY ydi 53.5 o'i gymharu â chyfartaledd Cymru o 51.4 a chyfartaledd BIPBC o 52.3. Po uchaf yw'r sgôr y gorau yw'r iechyd meddwl.

Bodddhad bywyd ar gyfer oedolion sydd o oedran gweithio yng **NGHONWY** yw 82.8% - mae hyn yn is na chyfartaledd BIPBC (83.3%) a Chymru (81.8%)

Mae bodddhad bywyd ar gyfer oedolion hŷn yn 87.1%, sy'n uwch na chyfartaleddau Cymru a BIPBC

Mae gan **GONWY** gyfradd hunanladdiad o 10.0 fesul 100,000 o'i gymharu â chyfartaledd Cymru o 9.2.

Mae teimlad o gymuned a 'phertbyn' yn gysylltiedig iawn â newid mewn ymddygiad iechyd, Mae 59.5% o oedolion yng **NGHONWY** wedi adrodd eu bod yn teimlo eu bod yn perthyn i'w cymuned. Er bod hyn yn uwch na chyfartaledd Cymru (52.2%) mae llai na 2/3 o oedolion yng Nghonwy yn teimlo teimlad o berthyn, cydlyniant a pharch

Er hyn, mae gan **GONWY** y % uchaf ar y cyd o oedolion sy'n adrodd eu bod yn teimlo'n unig (17%) sy'n uwch na chyfartaledd Cymru (15%)

Mae mwy o bobl 65 a hŷn yn byw ar eu pen eu hunain yng **NGHONWY** (17.1%) na gweddill Cymru (13.7%) a gweddill rhanbarth BIPBC (14.9%)

Gall arwahanrwydd cymdeithasol leihau annibyniaeth a niweidio iechyd meddwl, ond gall arwain at broblemau gydag iechyd corfforol os yw gwasanaethau megis Meddygon Teulu, deintyddion a hamdden egnïol a chyfleoedd cymdeithasol yn anhygyrch. Mae unigrwydd yng **NGORLLEWIN CONWY** yn broblem fawr.

Mae natur wledig yr ardal yn golygu bod mynediad gwael i wasanaethau o ran safbwynt teithio a chlodiant. Mae ardaloedd a grwpiau o bobl yng **NGORLLEWIN CONWY** sydd â lefelau mynediad gwael i dechnoleg ddigidol, sydd efallai'n cyfrannu at arwahanrwydd cymdeithasol hefyd.

Mae dan hanner (46%) o bobl sy'n defnyddio gwasanaethau gofal cymdeithasol yng **NGHONWY** yn adrodd eu bod yn teimlo'n rhan o'u cymuned leol, tra bo 44% yn adrodd eu bod yn gallu gwneud beth sydd o bwys iddynt.

Mae pobl yng Nghonwy yn gwerthfawrogi grwpiau cymunedol a gweithgareddau gwirfoddoli, ac yn benodol, digwyddiadau cymunedol wrth gefnogi lles cymdeithasol. Roedd y fath sefydliadau a digwyddiadau'n aml yn ar raddfa fach, ac yn benodol i ardaloedd cymunedol unigol

0.95% o oedolion yng NGORLLEWIN CONWY yn derbyn cefnogaeth ar gyfer eu hiechyd meddwl gan eu Meddyg Teulu.

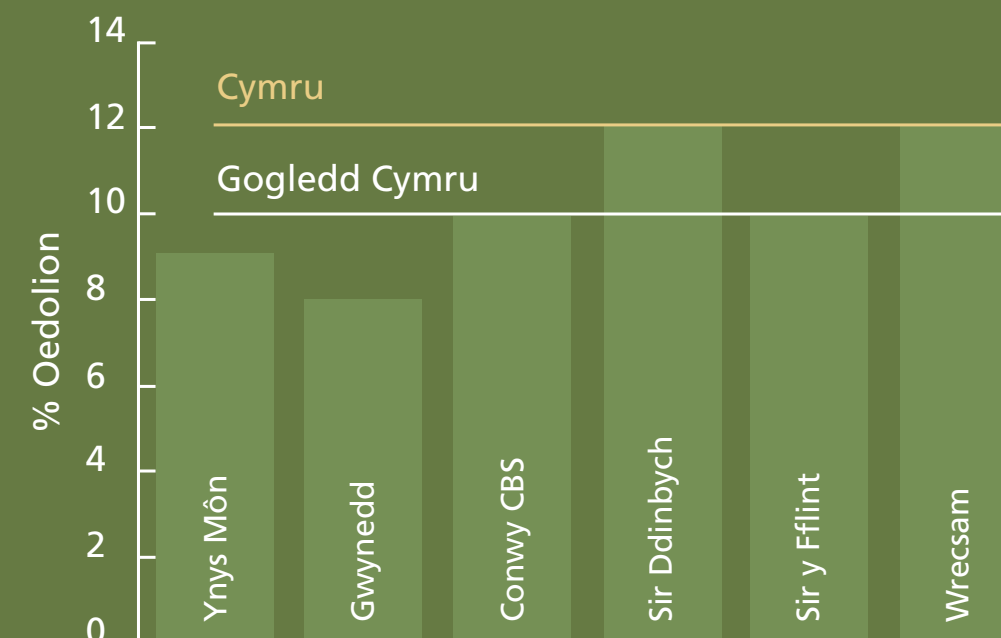
Mae atgyfeiriadau i wasanaethau iechyd ar gyfer camddefnyddio sylweddau (pob math) yng Nghonwy yn 1,000 fesul 100,000 y boblogaeth. Mae hyn yn rhoi cyfradd atgyfeirio o 864 ar gyfer Conwy o'i gymharu â chyfartaledd Cymru o 822.

Mae Conwy yn nawfed uchaf yng Nghymru - serch hynny, dylid nodi nad yw hyn yn adlewyrchu'r nifer o bobl nad ydynt yn cyflwyno eu hunain i'r gwasanaeth iechyd.

38% o oedolion yng Nghonwy yn adrodd eu bod yn yfed mwy na'r canllawiau a argymhellir o leiaf unwaith yr wythnos, a 20% yn adrodd eu bod yn goryfed mewn pyllau o leiaf unwaith yr wythnos

Mae'r pryder mwyaf am gamddefnyddio sylweddau yng Nghonwy yn gysylltiedig ag alcohol - Mae gan Conwy gyfradd uchel ar gyfer derbyniadau i'r ysbyty sy'n ymwneud ag alcohol, gyda chyfradd safonol oedran o 389 derbyniad fesul 100,000 y boblogaeth yn 2014/15, cyfradd sy'n sylweddol uwch na chyfartaledd Cymru o 333 derbyniad. Mae hyn yn sgorio Conwy yn drydydd uchaf yng Nghymru

% o oedolion (16 a hŷn) sy'n adrodd eu bod yn caelf triniaeth am eu hiechyd meddwl ar hyn o bryd

BYW GYDA CHYFLWR TYMOR HIR YNG NGORLLEWIN CONWY

Mae gan Gonwy boblogaeth fawr o bobl dros 65 mlwydd oed, gydag amcanestyniad poblogaeth yn awgrymu twf sylweddol a pharhaus yn y nifer o bobl hŷn

Mae niferoedd cynyddol o bobl hŷn yn debygol o arwain at nifer cynyddol o bobl yn profi problemau sy'n gysylltiedig â henaint, megis heintiau cronig corfforol a synhwyrdd, dementia a chwympo, i gyd oll yn cael effaith negyddol posib ar les pobl yn gyffredinol 5,963 o bobl yng **NGHONWY** dros 65 mlwydd oed yn cael hi'n anodd gyda Gweithgareddau Bywyd Beunyddiol

Amcangyfrif o'r nifer o bobl 65 a hŷn sy'n byw gyda dementia yng **NGHONWY** yw 2,341.

Dyma'r ail uchaf yn Ngogledd Cymru / Mae hyn yn debygol o gynyddu i oddeutu 3,914 erbyn 2040 - dyma gynnydd canrannol uchaf sy'n cael ei ragdybio yng Ngogledd Cymru.

Mae mwy o ddiweithdra i'r sawl â chyflyrau iechyd yng Nghonwy; mwy na chyfartaledd Cymru

Mae 32 o bobl â nam sylweddol ar eu golwg yng **NGHONWY** rhwng 18-64 mlwydd oed, a 136 o bobl dros 65 mlwydd oed

Mae 1046 o bobl ag anableddau corfforol/synhwyrdd heb nam ar y golwg rhwng 18-64 mlwydd oed, a 5352 dros 65 mlwydd oed

22.7% o bobl o oedran gweithio yng **NGHONWY** yn graidd i Ddeddf Cydraddoldeb neu ag anabledd sy'n eu cyfyngu rhag gweithio

Mae canran y bobl â salwch cyfyngus hirdymor yn:

- Tudno (24.9%)
- Deganwy (24.7%)
- Crwst (26.3%)
- Mostyn (25.1%)

Mae wardiau etholiadol yn ystadegol sylweddol uwch na chyfartaledd Cymru (22.7%)

Uwch Conwy electoral ward is statistically significantly below the Wales average at 17.3%

0.84% o boblogaeth **GORLLEWIN CONWY** wedi'u rhagweld i fyw â dementia

Prif achos colli blynyddoedd o fywyd ar gyfer y sawl dan 75 yng Nghonwy yw damweiniau, wedi'i ddilyn yn agos gan Glefyd Coronaidd y Galon

Mae **GORLLEWIN CONWY** yn uwch na chyfartaleddau BIPBC a Chymru ar gyfer nifer o gyflyrau cronig

NGORLLEWIN CONWY

4 problem ffordd o fyw uchaf sy'n cyfrannu at y 3 cyflwr cronig uchaf

16.5% o oedolion yn NGORLLEWIN CONWY yn ysmegu	19.8% o oedolion yn NGORLLEWIN CONWY yn yfed mwy na'r canllawiau a argymhellir	46.9% o oedolion yn NGORLLEWIN CONWY ddim yn bodloni canllawiau gweithgarwch corfforol	60.1% o oedolion yn NGORLLEWIN CONWY o bwysau afiach
---	---	---	---

Y cyflyrau cronig â'r niferoedd mwyaf yng **NGORLLEWIN CONWY** yw:

17.88% PWYSEDD GWAED UCHEL (BIP - 16.94%; Cymru - 15.89%)	7.10% ASTHMA (BIP - 7.58%; Cymru - 7.43%)	7.58% DIABETES (BIP - 7.81%; Cymru - 7.77%)
NGORLLEWIN CONWY o bwysau afiach		

CYFLWR CRONIG	NGORLLEWIN CONWY (%)	BIP (%)	CYMRU (%)
Clefyd Coronaidd y Galon	4.08	3.79	3.61
Clefyd Rhwystrol Cronig yr Ysgyfaint	2.63	2.71	2.38
Ffibrilio	2.89	2.57	2.43
Methiant y Galon	1.38	1.15	1.11
Canser	3.82	3.71	3.28
Strôc	2.55	2.17	2.17
Epilepsi	1.01	0.95	0.97
Osteoporosis	1.28	0.71	0.64

YMGYSYLLTIAD POBL GYDA GWASANAETHAU IECHYD A GOFAL YNG NGORLLEWIN CONWY

Yng Nghonwy...

- Mae derbyniadau i'r ysbyty ar gyfer cancer wedi parhau i ostwng
- Mae derbyniadau ar gyfer clefyd cardiofasgwlar wedi gostwng hefyd
- Mae hyd arhosiad derbyniad dewisol cyfartalog wedi gostwng
- Bu cynnydd mewn derbyniadau brys ar gyfer cyflyrau resbiradol
- Tra bo derbyniadau i'r Uned damweiniau ac achosion brys wedi bod yn eithaf sefydlog ledled Conwy, mae gan y Sir yr hyd cyfartalog uchaf o dderbyniadau brys
- Er gwaethaf poblogaeth Conwy sy'n heneiddio, mae cyfraddau toriadau i glun y sawl sy'n 65 a hŷn yn well yng Nghonwy (541.6) o'i gymharu â Chymru (555.0 fesul 100,000 y boblogaeth).
- Bu 134 o dderbyniadau i'r ysbyty oherwydd cwympiadau yng Nghonwy
- Yng **NGHONWY**, mae 15,618 o bobl yn darparu gofal di-dâl i aelod o'r teulu neu ffrind
- Bu 580 o blant yn derbyn gofal a chefnogaeth yn 2019
- 31.8 o blant fesul 100,000 y boblogaeth ar y gofrestr amddiffyn plant
- Roedd 350 asesiad am ofal a chefnogaeth ar gyfer gofalwyr anffurfiol a gynhaliwyd yn 2018/19 yng **NGHONWY**. O'r rhain, arweiniodd 199 at gynllun cefnogaeth
- Yn 2020 roedd 520 o blant yn derbyn gofal a chefnogaeth yng **NGHONWY**.
- Yn 2020 roedd gan 25% o blant yn derbyn gofal a chefnogaeth yng **NGHONWY**, anabled
- Yn 2020 roedd 20% o blant yn derbyn gofal broblemau gyda iechyd meddwl
- Yn 2020 roedd 42% o blant sy'n derbyn gofal a chefnogaeth yn cael gwiriadau goruchwyllo iechyd diweddar

7,060

Yng **NGHONWY**, mae 4,365 o oedolion yn derbyn 7,060 gwasanaeth gofal cymdeithasol. 3,564 edolyn dros 65 mlwydd oed. Mae 5,749 o wasanaethau yn cael eu derbyn gan oedolion dros 65 mlwydd oed 1,788 oedolyn dros 85 mlwydd oed. Mae 2,971 o wasanaethau yn cael eu derbyn gan oedolion dros 85 mlwydd oed

4,365 BOBL

Y nifer o bobl a dderbyniodd gefnogaeth yn ystod y flwyddyn oedd 4,365, gyda

65+ MLWYDD

3,564 ohonynt dros 65

85+ MLWYDD

1,788 ohonynt dros 85 mlwydd oed

1,316 OEDOLYN

oedolyn wedi derbyn cefnogaeth gan y gwasanaeth Gwybodaeth, Cynghor a Chefnogaeth yn 2019/20

82.6% OEDOLYN

o oedolion wedi derbyn cefnogaeth gan y gwasanaeth IAA yn 2020/21, ac ni chysyllton nhw â'r gwasanaeth eto am 6 mis. Roedd 4,187 o asesiadau ar gyfer gofal a chefnogaeth yn 2018/19

85.14 MLWYDD

Oedran cyfartalog oedolion a aeth i ofal preswyl yn 2018/19 oedd 85.14 mlynedd

GYNYDDU

Mae gan **GONWY** y nifer uchaf o bobl 65+ yng Ngogledd Cymru nad ydynt yn gallu rheoli un gweithgaredd hunan- ofal o leiaf - mae'r patrwm hwn yn debygol o gynyddu o ychydig dros 11,000 yn 2020 i 15,000 yn 2035.

4,187 OEDOLYN

Roedd 4,187 o asesiadau ar gyfer gofal a chymorth yn 2018/19

1,868 OEDOLYN

O'r rheiny, cafodd 1,868 gynllun gofal

276 OEDOLYN

wedi defnyddio cartrefi gofal gyda nysio yn 2019/20

661 OEDOLYN

oedolyn wedi defnyddio cartrefi gofal (heb nysio) yn 2019/20

1,663 OEDOLYN

oedolyn wedi derbyn gofal cartref yn 2019/20

704.32 DDYDDIAU

Treuliodd oedolion 704.32 o ddyddiau mewn gofal preswyl ar gyfartaledd yn 2019/20

PROFIADAU POBL O WASANAETHAU IECHYD A GOFAL YNG NGORLLEWIN CONWY

Yng Nghonwy...

Codwyd mynediad i wasanaethau seibiant fel maes pryder ymysg teuluoedd yng **NGHONWY**. Mae Cynghrair Gofalwyr Cymru wedi codi pryderon ynghylch gostyngiad i ofal seibiant hefyd.

Mae pobl yng **NGHONWY** wedi codi pryderon ynghylch dyfodol a lefel y ddarpariaeth i gefnogi'r boblogaeth sy'n heneiddio. Bu pryder hefyd am ddarpariaeth cefnogaeth yn y dyfodol ar gyfer gofalwyr o bob oed. Roedd preswylwyr yn teimlo y byddai Gwasanaeth Iechyd Meddwl cydlynol yn flaenoriaeth uchel ar gyfer y dyfodol

Mae pobl yng **NGHONWY** wedi dweud y byddant yn gwerthfawrogi gwell mynediad i wasanaethau (gwybodaeth/cludiant/ technoleg) a sut y gall hyn fynd i'r afael â phroblemau ynghylch unigrwydd ac unigedd.

Canfu waith ymgysylltu yng **NGHONWY** weledigaeth newydd ar gyfer dinesydd egnïol. Dyma lle mae rôl pobl wrth bennu eu dyfodol a lles eu hunain yn cael ei bwysleisio.

73%

o oedolion yn teimlo eu bod wedi derbyn y wybodaeth gywir pan roeddent ei hangen.

84%

yn hapus gyda'r gefnogaeth a gawsant gan deulu, ffrindiau a chymdogion.

82%

o ofalwyr yn teimlo eu bod wedi derbyn y wybodaeth a'r cyngor cywir pan roeddent ei angen.

90%

wedi gallu cyfathrebu yn eu dewis iaith

86%

yn fodlon ar y gofal a chefnogaeth a gawsant

77%

yn cytuno mai eu dewis nhw oedd byw mewn cartref gofal preswyl

78%

yn teimlo eu bod wedi bod yn rhan weithgar o wneud penderfyniadau am eu gofal a'u cymorth

95%

yn teimlo eu bod wedi cael eu trin ag urddas a pharch

Proffiliau'r Ardal Leol: Rhestr o'r Ffynonellau Data

Disgrifiad o'r Data		Ffynhonnell y Data
YR ARDAL LEOL		
Maint y boblogaeth yn ôl Awdurdod Lleol	StatsCymru	
Maint y boblogaeth yn ôl oedran		
Rhagamcaniadau o'r boblogaeth	Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru	
Ethnigrwydd	StatsCymru	
Nifer y bobl sy'n siarad Cymraeg	Arolwg Cenedlaethol Cymru	
Nifer y bobl sy'n galw eu hunain yn LHD	Y Swyddfa Ystadegau Gwladol	
Asedau cymunedol	Cynllun Tymor Canolig Integredig Gofal Sylfaenol	
BYWYD YN YR ARDAL LEOL		
Nifer y bobl sy'n ddi-waith	StatsCymru	
Nifer y plant sy'n byw mewn tlodi	Fframwaith Canlyniadau Iechyd y Cyhoedd	
Nifer y bobl sy'n byw mewn tlodi tanwydd	Set Ddata Gofal Cymdeithasol Cenedlaethol i Gymru	
Nifer y bobl sydd heb wres canolog	Cyfrifiad 2011	
Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru	Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru	
Nifer yr oedolion sy'n llwgu	Prifysgol Sheffield, Map Ansicrwydd Bwyd	
Nifer yr oedolion sy'n ei chael yn anodd bwyta digon o fwyd		
Nifer yr oedolion sy'n poeni am beidio â chael digon i'w fwyta		
Nifer y bobl sy'n teimlo bod eu cartrefi'n cefnogi eu lles	StatsCymru	
% yr asesiadau tai sydd heb unrhyw beryglon categori un	Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru	
Nifer yr aelwydydd sy'n anfwriadol ddigartref	StatsCymru	
Nifer y bobl sy'n rhentu gan landlord cymdeithasol	Cyfrifiad 2011	
Nifer yr aelwydydd sydd heb gar na fan		
Nifer yr aelwydydd sydd â phensiynwyr yn unig yn byw yno		

Disgrifiad o'r Data		Ffynhonnell y Data	
IECHYD CORFFOROL POBL YN YR ARDAL LEOL			
Ysmygu mewn oedolion 16 oed a hŷn		Arolwg Cenedlaethol Cymru	
% yr oedolion (16 oed a hŷn) sy'n dweud eu bod yn yfed mwy na'r canllawiau a argymhellir			
Oedolion oedran gweithio sydd â phwysau iach		Fframwaith Canlyniadau Iechyd y Cyhoedd	
Oedolion sy'n bwyta pum dogn o ffrwythau neu lysiau bob dydd		StatsCymru	
Gweithgarwch corfforol mewn oedolion 16 oed a hŷn		Arolwg Cenedlaethol Cymru	
% y plant 4 oed, sydd wedi cael y brechlynnau y dylen nhw fod wedi eu cael		Iechyd Cyhoeddus Cymru	
Disgwyliad oes yn ôl rhyw		StatsCymru	
Disgwyliad oes iach adeg geni, gwrywod a benywod		Fframwaith Canlyniadau Iechyd Cyhoeddus Cymru	
% y plant sy'n dweud eu bod yn iach			
Sgrinio Serfigol		Is-adran Sgrinio Iechyd Cyhoeddus Cymru	
Pobl sy'n manteisio ar wasanaethau Sgrinio Coluddion			
Gwasanaeth sgrinio Ymlediad Aortaidd yn yr Abdomen sy'n cael ei gynnig / ei dderbyn			
Faint sy'n cymryd y brechlyn MMR		Cynllun Tymor Canolig Integredig y Clwstwr	
% sy'n bwydo ar y fron ar ddiwrnod 10		Fframwaith Canlyniadau Iechyd Cyhoeddus Cymru	
Oedolion oedran gweithio (16 i 64 oed) iach		Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru	
Oedolion hŷn (65+ oed) iach			
IECHYD MEDDWL POBL YN YR ARDAL LEOL			
Lles meddyliol ymhlith oedolion, cyfartaledd wedi'i safoni yn ôl oedran		Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru	
Bodddhad â bywyd ymhlith oedolion oedran gweithio a phobl hŷn			
% yr oedolion sy'n dweud eu bod yn teimlo'n unig			
Ymdeimlad o gymuned		Fframwaith Canlyniadau Iechyd y Cyhoedd	
% yr oedolion sy'n dweud eu bod yn teimlo'u bod yn perthyn i'w cymuned leol		StatsCymru	
% y bobl sy'n defnyddio gwasanaethau gofal cymdeithasol sy'n dweud eu bod yn teimlo'n rhan o'u cymuned leol			
% y bobl sy'n defnyddio gwasanaethau gofal cymdeithasol sy'n dweud eu bod yn gallu gwneud y pethau sy'n bwysig iddyn nhw			
Nifer y bobl dros 65 oed sy'n byw ar eu pen eu hunain		Cyfrifiad 2011	
Nifer y cleifion sydd ar gofrestr clefydau QOF ar gyfer iechyd meddwl		Cronfa Ddata QOF	
Derbyniadau i gyfleusterau iechyd meddwl gan y bwrdd iechyd lleol		StatsCymru	
Marwolaethau o hunanladdiad, EASR fesul 100,000 o'r boblogaeth, pob person 10 oed a hŷn		Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru	

Disgrifiad o'r Data	Ffynhonnell y Data
BYW GYDA CHYFLWR HIRDYMROR YN YR ARDAL LEOL	
Nifer y bobl sy'n cael trafferth gyda gweithgareddau bywyd beunyddiol	StatsCymru
Bwlch mewn cyflogaeth ar gyfer pobl sydd â chyflwr iechyd hirdymor	Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru
Rhagfynegiad o nifer y bobl dros 65 oed sy'n byw gyda dementia	Set Ddata Gofal Cymdeithasol Cenedlaethol i Gymru
Nifer y cleifion ar gofrestr clefydau QOF ar gyfer dementia	Cronfa Ddata QOF
% o bobl oedran gweithio sydd ag anabledd craidd neu anabledd sy'n cyfyngu ar eu gallu i weithio yn ôl y Ddeddf Cydraddoldeb	Y Swyddfa Ystadegau Gwladol
Nifer y bobl sydd ag anabledd corfforol / synhwyraidd ond heb nam ar eu golwg	StatsCymru
Nifer y bobl sydd â nam difrifol ar eu golwg	Set Ddata Gofal Cymdeithasol Cenedlaethol i Gymru
% y bobl sydd â salwch cyfyngus hirdymor	
Canran y cleifion sydd wedi eu cofrestru â chyflwr cronig	Cronfa Ddata QOF
FAINT MAE POBL YN YMWNEUD Â GWASANAETHAU IECHYD A GOFAL YN YR ARDAL LEOL	
Derbyniadau canser, EASR fesul 100,000 o'r boblogaeth	Mapiau Iechyd Cymru
Derbyniadau clefydau cardiofasgwlaidd, EASR fesul 100,000 o'r boblogaeth	
Derbyniadau Brys Anadlol, EASR fesul 100,000 o'r boblogaeth	
Derbyniadau Brys, hyd arhosiad cymedrig (dyddiau), pob person	
Torri cluniau ymhlith pobl hŷn (65 oed a hŷn)	Fframwaith Canlyniadau Iechyd y Cyhoedd
Derbyniadau i'r ysbyty oherwydd codymau	Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru
Darparu gofal di-dâl	Cyfrifiad 2011
% y bobl sy'n fodlon â'u gallu i gyrraedd/cael mynediad at y cyfleusterau a'r gwasanaethau sydd eu hangen arnyn nhw	StatsCymru
Nifer y plant sy'n derbyn gofal a chymorth	Set Ddata Gofal Cymdeithasol Cenedlaethol i Gymru
% y plant sy'n derbyn gofal a chymorth sydd ag anabledd	
% y plant sy'n derbyn gofal a chymorth sydd â phroblemau iechyd meddwl	
% y plant sy'n derbyn gofal a chymorth sydd â gwiriadau cyfredol ar gadw gwyliadwriaeth ar iechyd plant	
Nifer yr asesiadau o anghenion cymorth ar gyfer gofalwyr a wnaed yn ystod y flwyddyn	StatsCymru
Nifer yr asesiadau o anghenion cymorth ar gyfer gofalwyr a wnaed yn ystod y flwyddyn a arweiniodd at gynllun cymorth	
Nifer yr oedolion sy'n derbyn gwasanaethau, pob person yn ôl grŵp oedran	StatsCymru
Nifer yr oedolion sy'n derbyn cymorth gan y gwasanaeth Gwybodaeth, Cyngor, Cymorth yn ystod y flwyddyn	Set Ddata Gofal Cymdeithasol Cenedlaethol i Gymru
Nifer y bobl dros 65 oed sydd methu â chyflawni o leiaf un gweithgaredd hunanofal	StatsCymru

Disgrifiad o'r Data	Ffynhonnell y Data
FAINT MAE POBL YN YMWNEUD Â GWASANAETHAU IECHYD A GOFAL YN YR ARDAL LEOL (PARHAU)	
Nifer yr asesiadau o anghenion gofal a chymorth a wnaed yn ystod y flwyddyn	Set Ddata Gofal Cymdeithasol Cenedlaethol i Gymru
Nifer yr asesiadau o anghenion gofal a chymorth a wnaed yn ystod y flwyddyn a arweiniodd at gynllun cymorth	
Nifer y gwasanaethau a dderbyniwyd gan oedolion yn ystod y flwyddyn	
Nifer yr oedolion a gafodd eu cefnogi yn ystod y flwyddyn	
Nifer y gwasanaethau cartrefi gofal i oedolion (gyda nyrsio) a dderbyniwyd gan oedolion dros 65 oed yn ystod y flwyddyn	
Nifer y gwasanaethau cartrefi gofal i oedolion (heb nyrsio) a dderbyniwyd gan oedolion dros 65 oed yn ystod y flwyddyn	
Nifer y gwasanaethau gofal cartref a dderbyniwyd gan oedolion dros 65 oed yn ystod y flwyddyn	
PROFIAD POBL O WASANAETHAU IECHYD A GOFAL YN YR ARDAL LEOL	
Adborth ansoddol ar brofiadau pobl o wasanaethau gofal cymdeithasol	Adroddiad Blynnyddol Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol

Os hoffech ragor o wybodaeth am y Proffil Pen hwn, anfonwch
e-bost at **Jo Flannery**, Uwch Reolwr Cynllunio Iechyd,
Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr
E-bost: jo.flannery@wales.nhs.uk